

تورم و نرخ بهره، دوست یا دشمن!؟

رابطه‌ی بین مفاهیم بهره و تورم چیست؟ چرا قیمت کالاهای امروز از سال پیش بیشتر است؟ برای پاسخ به این سؤال ابتدا به تعریف مجددی از مفاهیم تورم و نرخ بهره می‌پردازیم.

نرخ تورم چیست؟

تورم اندازه‌گیری میزان رشد قیمت‌ها در یک دوره زمانی معین است. محاسبه نرخ تورم در انگلیس، هر ماهه توسط موسسه ONS (اداره‌ی سرشماری ملی) و در ایران توسط بانک مرکزی انجام می‌شود.

موسسه ONC تفاوت تغییرات قیمت ۱۲۰ هزار کالا و خدمات خرده‌فروشی‌های معین را مقایسه می‌کند تا به درصد تغییرات نهایی دست یابد، اگرچه کالاهای اساسی از اهمیت بیشتری نسبت به سایر کالاها برخوردارند و اثرات آن در وزن کالاها در سبد انتخابی خود را نشان می‌دهد، بنابراین افزایش قیمت بنزین نسبت به افزایش قیمت شکلات تأثیر بیشتری بر روی نرخ نهایی تورم دارد؛ بنابراین تورم ۳٪ بدین معنا نیست که قیمت همه کالاها ۳٪ رشد داشته است، ممکن است قیمت برخی از کالاهای اساسی بیش از این مقدار رشد کرده باشد، درحالی‌که قیمت برخی از کالاهای خرد ثابت مانده یا حتی کاهش یافته است.

موسسه ONS سنجه‌های متفاوتی از نرخ تورم ارائه می‌کند. دو سنجه رایج CPI و RPI هستند. CIP تغییرات ۶۵۰ مورد از کالاها و خدمات خانوار را اندازه‌گیری می‌کند و RPI (شاخص قیمت خرده‌فروشی) علاوه بر این‌ها تغییرات نرخ وام رهنی و مالیات را نیز مدنظر دارد. CPI نرخی است که معمولاً در سرفصل خبرها منتشر می‌شود.

دلیل اهمیت تورم

نرخ تورم ارزش پول را تحت تأثیر قرار می‌دهد. هرچه مقدار تورم بیشتر باشد ارزش پول کمتر می‌شود. این بدین معنا است که نرخ تورم بالاتر می‌تواند به ضرر اقتصاد کشور باشد، زیرا اگر درآمد افراد به‌اندازه‌ی نرخ تورم افزایش نیافته باشد قدرت خرید آن‌ها کاهش می‌یابد.

بنابراین کسب و کار ارائه خدمات و فروش کالاها با مشکل مواجه می‌شود. تورم عمدتاً به دلیل سطح ذخایر و تقاضا در اقتصاد ایجاد می‌شود. بانک مرکزی با تغییر نرخ بهره تلاش می‌کند تورم را کنترل کند.

نرخ بهره چیست؟

نرخ بهره قیمت وام (وام‌گیری) و بازده سرمایه‌گذاری شما را تحت تأثیر قرار می‌دهد. برای مثال اگر نرخ بهره وام مفروض با ارزش اسمی ۱۰۰۰ یورو ۱٪ باشد، مبلغی که بعد از یک سال باید بازپرداخت کنید برابر با ۱۰۱۰ یورو است. به‌طور مشابه اگر ۱۰۰۰ یورو را به مدت یک سال در بانک پس‌انداز کنید ۱۰ یورو به دست خواهید آورد. اگرچه نرخ بهره برای دارایی‌های مختلفی چون کارت‌های اعتباری و وام‌های رهنی به فرد قرض دهنده بستگی دارد، اما آن‌ها تحت تأثیر نرخ پایه تعیین‌شده توسط بانک مرکزی قرار می‌گیرند.

اگر نرخ بهره پایین باشد هزینه وام کاهش می‌یابد که این امر، مردم را به افزایش مصرف تشویق می‌کند. این سبب افزایش تقاضا خواهد شد که برای اقتصاد مفید است زیرا پول به بازار وارد می‌شود؛ اما باید توجه داشت که این موضوع همچنین باعث افزایش قیمت‌ها و افزایش نرخ تورم می‌شود.

اگر نرخ تورم بسیار بالا باشد، ممکن است نرخ پایه افزایش یابد و سبب افزایش پس‌انداز افراد و کاهش مخارج افراد شود، در این صورت سطح تقاضا افت کرده و خرده‌فروش‌ها قادر به افزایش قابل توجه در قیمت نخواهند بود و بنابراین سرعت تورم کم می‌شود.